

ИҒТИТИ ТЕКИС УНДИРИБ ОЛАЙМИЗ!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ПАРВАРИШ БОШЛАНДИ

1-«Пискент» совхозининг азамат пахтакорлари гўза парваршини бошлаб юбордилар. Совхознинг 1-бўлими пахта майдонларида култиваторлар ишга тушди. Тюпкоч эвено бошиқлари — Рахмон Сафаров ва Арлон Мамедов ўртоқлар ниҳолларга биринчи ишлов бермоқдалар.

ТОШКЕНТ ХАҚИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

12 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 75 (3047).

18

апрель

Я К Ш А Н Ъ А

1965 йил

Баҳоси 2 тийин.

НИҲОЛЛАР

Ўтган йили ўртоқ Турсунқул Холмираев бошлиқ участка деҳқонлари чакки натижага эришди. Гектар бошига 30 центнердан «оқ олтин» кўтарилди.

— Шундай бўлса ҳам ўтган йилги ишларимиздан бизнинг қўнғилимиз тўлмаган эди, — дейди участка бошлиғи, — чунки бултур деҳқончилида баъзи бир камчиликларга йўл қўйди. Экин олдидан ерларимизни тегишсиз қилишга етарли эътибор бермадик. Натижада чигит бир текис униб чиқмади. Гектарларнинг тўла бўлишига эришиш учун қўшимча ишчи кучлари сарфлашга мажбур бўлдик. Бу йил деҳқонларимиз ана шу камчиликларни батамом тўлатдилар. Экин кампанияси яқинлашганда барча майдонларни нафидек қилиб текисладик. Чигит ма-

яни қилиб ишланган тупроққа экин-ди. Бу ишимиз ҳозирдан оқ-узининг самарасини кўрсатяпти. Дастлаб чигит экинган карталаримизда яшил квадратлар ҳосил бўляпти. Чигитни дориллаб эканамиз ва экин билан бир вақтда ерин ўғитлаганимиз, шўхбасиз, бу йил кўчатларнинг кўп бўлишини таъминладик.

Бу участкада «оқ олтин» билан бир қаторда «кўк олтин» ҳам етиштирилади. Ўтган йили гектар бошига 170 центнердан напон пояси олган деҳқонлар бу йил ҳосилдорлигини 180 центнерга етказиш мажбуриятини ошанган. Ҳозир напон экин қизғин давом этапти.

А. ТУРАЕВ.

Оқўрғон. Димитров номли колхоз.

СИФАТЛИ ЭКИЛДИ

Бу йил Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг ўртоқ Шин Харин бошлиқ бригадасида иккита комплекс механизацияланган эвено ташкил этилди. Бу эвеноларга моҳир механикаторлардан Тўхтабой Ўтбосаров, Махмуд Жуматовлар бошлиқ этиб тайинланди.

Эвено аъзолари навбаторлик дастлабки кунлариданоқ эву нит билан меҳнат қучоғига отлашди: ўғит тўлашди, суе равои оқсин учун сугориш шохобаларини тартибга солишди, экин майдонларини сифатли тайёрлашди. Шунинг учун ҳам мавсум бош-

лаши билан ҳар иккала эвенода экин бошқалардан олдин бошланди.

Мана ҳозир эвено аъзолари ўз меҳнатлари самараларидан бехад хурсандлар. Негаки, чигит вақтида сифатли экин олинди. Эндики навод барча майдонлардаги уруғни бир текис ундириб олишга, гўза парваршини бошлаб юборишга Ҳозир шу мақсадда ҳар тарафлама пухта тайёргарлик ишлари олиб бориляпти.

Э. ИСХОҚОВ.

ТЮПКОЧИЛАР ҒАЙРАТИ

Ўтган йили Абдуғани Юсупов, Эргаш Жўраев, Қудрат Икромов ўртоқлар бошлиқ тюпкоч эвено аъзолари «оқ олтин»дан барангали хирмон кўтарган эдилар. Улар сифатли тайёрланган ерларга чигитни қўлай агротехника муудатларида экин олганликлари, гўзани эрта озуклантириб, кўнгилдагидек парварши қилганликлари туфайли ҳосилдорлигини бошқа бригадалариникига қараганда икки-уч центнерданга оширган эдилар.

Бу йил-чи? Бу йил ҳам улоқ ана шу тюпкоч эвенолар қўлида. Чигит шу эвеноларда биринчи бўлиб ерга қадалди. Ўз вазибаларининг масъулиятли эканлигини яхши тушунишган, ерининг хўжайинлари ўзлари эканликлари, ҳосилнинг таъдирини жавобгар ҳам ана ўзлари эканликлари, ҳис этган механизатор-эвено бошлиқлари сўз экин билан бирга эътибор бердилар. Квадратларнинг аниқ чиқишини таъминладилар. Ҳозир улар бугун-эрта чигитнинг ниш уриб чиқишини сабрсизлик билан кутишяпти. Гўза парваршига ҳар тарафлама пухта тайёргарлик юришляпти.

Ҳа, Бўна районидаги Калинин номи колхозда гўза қатор ора-ларига ишлов бериш даставвал ана шу тюпкоч эвенолар дала-ларида бошланади.

О. НОСИРОВ.

ЧОРВАДОРЛАР БҮРҶИ

Азамат пахтакорлар, миришкор сабзавотчилар, моҳир чорвадорлар, саҳоватли соҳибкорлар ҳўжалигида ҳал қилувчи давр бошланди. Улар серфайз, сермамуш шу баҳор кунларини ҳар қачондан ҳам кўтариниқа руҳ, гайрат ва шижоат билан қайноқ меҳнат қучоғига отлашдилар. Партиянинг Марказий Комитети март Пленумининг қишлоқ ҳўжалигини янада ривожлантиришнинг зарур чораларини тўғрисидаги қарорларини уларни янгидан-янгиз зафарларга руҳлантириб юборди.

Пленумда қишлоқ ҳўжалигининг энг оқсатган тармоғи бўлган чорвачиликни кескин ривожлантиришга алоҳида эътибор берилди ва бу соҳада йўл қўйлаётган камчиликларини яқин йиллар ичида бартараф қилиш тадбирлари белгиланди. Ҳа, ишнинг яхши билган, тадбиркор кишилар раҳбарлик қилаётган ҳўжаликларда чорвачилик сердаромад манбага айланди йилга қўнайиб, унинг таънари арзонлаштирилмоқда. Бундай илгор ҳўжаликлар об-ластимизда оз эмас: Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номи, «Правда» колхозлари, Янгийўлдаги «Чиноз» совхозларининг моҳир чорвадорлари бу муҳим соҳани изчиллик билан ривожлантирмоқдалар. Чорва туёғига туёқ қўшилди, гўшт, сут, жүн, туҳум йил сайин кўп етиштириляпти.

Областимизнинг ҳамма ҳўжаликларида ҳам чорвачилик ана шундай ривожлантириб, деб бўлмайди. Аксинча, бу тармоқ зарар келтирмоқда. Оқўрғондаги Ҳамид Олимжон номи, «Гулистон» колхозларида чорва туёғи ҳам, унинг маҳсулдорлиги ҳам тобора камайиб бормоқда. Бунинг асосий сабаби қаерда? Шунданки, ана шу ҳўжаликларнинг раҳбарлари чорвачиликка етарли эътибор бермайдилар. Мустаҳкам ем-хашак базаси яратмайдилар. Моллар зотини яхшилашга беарво қарайдилар, чорвачиликни меҳнатсиз қилишга тўғрисида бош қотирмайдилар. Натижада чорва туёғи қўпаймайди, маҳсулот етиштириш кескин камайиб кетади. Партиянинг Марказий Комитетининг Пленуми ана шу камчиликларни тўғри кўрсатиб берди ва қишлоқ ҳўжалигининг оқсат қолган бу муҳим тармоғини ривожлантиришга амалий ёрдам берадиган ушан иқтисодий чораларни ишлаб чиқди.

Чорвачилик маҳсулотларини янада қўпайтириш учун чорва туёғини саклаб қолтиш мақсадида 1965 йилда моллар, парранда ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш планларини камайтириди. Энг муҳими чорва маҳсулотларининг харид нархи оширилди ва олти йил учун қатъий белгиланган харид планини ишлаб чиқилди. Қуни кеча СССР Министрлар Совети бу ҳақда махсус қарор қабул қилди. Қарорда амалда бўлган харид ва тайёрлаш нархларига қарамоқ бўйича 20 процентдан 55 процентгача, қўчалар бўйича 30 процентдан 70 процентгача ва қўйлар бўйича 10 процентдан 70 процентгача устама қўйиш тасдиқланди.

Ҳозир ҳўжаликларда ана шу янги тадбир асосида қўлга киритилган иқтисодий манфаатлар ҳисоблаб чиқилмоқда. Ўрта Чирчиқ районидаги «Соғирний маёк» колхозини ўтган йилда давлатга гўшт, сут ва бошқа чорва маҳсулотларини сотиш бўйича белгиланган планни ортиги билан бажарган эди. Шундай бўлишига қарамай, бу ҳўжалик чорвачиликдан 80 минг сўмдан ортиқ зарар кўрганли. Пленум қароридан илҳомланган колхоз чорвадорларининг бу йилги режаларини қатта, Улар шу йилнинг ўзидеҳ бу соҳани рентабелли тармоққа айлантиришмоқчи. Колхоз экономистлари чорва маҳсулотларининг янги харид нархи бўйича ҳўжалик 50 минг сўмдан зиёд қўшимча даромад қилишини мўлжаллашляпти.

Бу рақамлар кишини қувонтиради албатта. Аммо, чорвачиликни ривожлантириш соҳасида олдинда турган муҳим вазифаларни партияимиз талаб этган даражада бажарганимиздагина бу соҳада муваффақиятга эришиш мумкин. Бунинг учун биринчи гада чорвачиликнинг озук базасини мустаҳкамлаш, молларга ем бўладиган дон майдонини ва бедапо-ларни кенгайтириш ҳамда ем-хашак бош маҳсулотларининг ҳосилдорлигини ошириш керак. Кам меҳнат сарфлаган ҳолда кўп маҳсулот етиштириш учун чорвачиликни комплекс механизациялаштириш лозим.

Областимизнинг ийрик чорвадор ҳўжаликлари жойлашган Бўстонлик, Охатгарон зоналари қир-адларга бой бебоён водилардир. Бу ерларда мўл табиий ўтлар ўсади. Ана шу тўйимли озук—пичаник вақтида ўриб-йиғиб тарамлаб олиш учун ҳозирдан пухта тайёргарлик кўриш лозим.

Чорвачиликнинг масъулиятли даврида турибмиз. Қўзғалтиш кампанияси тугалланай деб қолди. Илгор чорвадорларимиз қўзғалтиш планларини ошириб адо этишди. Вазифа ҳамма ҳўжаликларда бу кампанияни муваффақиятли ўтказиш, қўй-қўзларини яхши парварши қилиб, унинг туёғига туёқ қўшилди, иборатдир.

Қорамоллар, айниқса сиғирларнинг наслини яхшилаш, сер-сут сиғирлар зотини йўпайтириш ҳар бир ҳўжалик раҳбари, ферма мудир, зоотехник, ветеринарий врачнинг доимо диққат марказида туриши зарур. Зотли молларни қўпайтиришда суний қопчиришга эътибор қилиш қисир қолдирилмаслик учун курашиш, бу соҳада илгор тажриба ва фан ютуқларидан кенг фойдаланиш лозим.

Айлар, узок йилларда чорва туёғини қўпайтириш учун филокорона меҳнат қилаётган қўнонларга намунали маданияний ишларни қўзғатиш қўрсатилган уларга кўпроқ ғамхўр бўлайлик. Партияимизнинг жамоат чорвачилигини янада ривожлантиришга қаратилган тадбирларини тўла амалга оширайлик. Фермалар, отарларда чорва туёғи қўпайсин, эл дастурхонига мўл чорва маҳсулотлари етказиб берайлик!

ГИГАНТ СОВХОЗ ДАЛАЛАРИДА

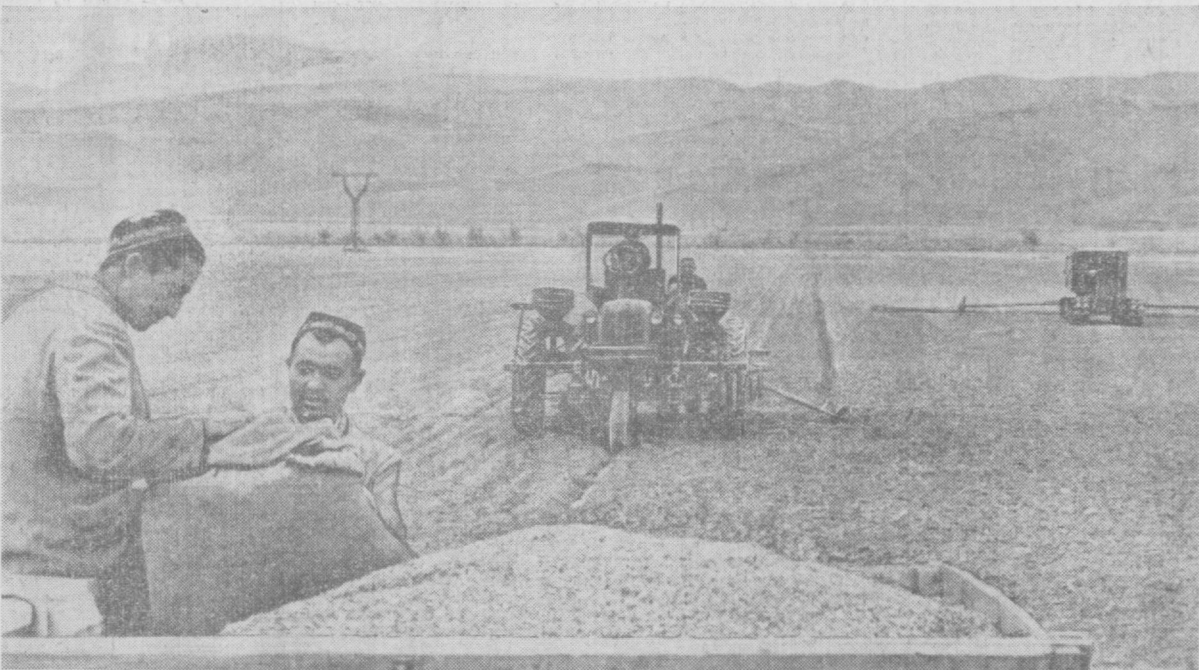
Сернашъа баҳорининг ҳар бир даққасидан унумли фойдаланаётган гигант 1-«Далварзин» совхозининг азамат деҳқонлари чигит экинни асосан тугалладилар. Қарийб 4 минг гектар нафидек текис ерларга «оқ олтин»нинг барака уруғи қадалди. Ҳозир механизаторлар сўнги гектарларга чигит экинляпти.

— Бу йилдан бошлаб деҳқончилик маданиятини юксалтиришга алоҳида эътибор беряймиз, — дейди совхознинг бош агрономи ўртоқ Мустафо Чоланов, — ҳамма майдонларга чигит лентарь ислоатси билан дориллаб экилади. Бу ислоатни беизига «полосон дориллаб» аташмайди. Мана ҳозирдан оқ у ўзининг кучини юрсалтапти. Дастлаб чигит экинган 100 гектардан ортироқ еримизда яшил квадратлар кўзга кўринди. Бу йил қўллаган яна бир янгилигимиз шу бўлдики, 2500 гектарга яқин еримизни экин билан бир вақтда ўғитладик. Ҳар гектар ерга 10—15 килограммдан соф азот ва 100—120 килограммдан суперфосфат солинди. Бу муҳим тадбиримиз ҳам чигитнинг бақувват бўлиб униб чиқишига имоният тўғирмоқда.

Ҳа, фан ютуқларини ҳаётга дадиллик билан жорий

этаётган бу совхознинг ишбилармон деҳқонларига қўйил қолса эрийди. Олтин кўзга бориб ойна.Ватанга 10 минг 600 тонна пахта ҳадя этишини дилларига иш қилган бу азаматлар экинликда барча майдонлардаги чигитни бир текис ундириб олиб, гўза парваршини ўз вақтида бошлаб юриш тараддудини кўришмоқда. Экин мавсумида кун сайин суръатга-суръат қўшиб меҳнат қилган ҳормас-толмас механизаторлар бугунги кунда ўз тракторларидан селлакаларни олиб, унинг ўрнига култиваторларни осмондалар. Бугунгача 35 та чопиқ агрегати тахт қилинди, Ҳуғин совхозда биринчи бўлиб 7-бўлимнинг пешқадм эвено бошлиғи, механизатор Ҳошим Анорбоев гўза қатор ора-ларини кўндалангига култивация қилишини бошлаб юборди.

Фотомухбиримиз А. Абалян олган мана бу суратда сўнги гектарларга чигит экин шайи пайти акс эттирилган. 5-бўлим бошқарувчиси К. Миррасулов (чалдан иккинчи) ва экилагч аъзоси О. Яўдошев ўртоқлар экинликдан чигитнинг сифатини текшириб кўришмоқда.

НАВБАТ ПАРВАРИШГА

Кечки пайт. Баҳор шабадаси қишга ҳузур бахш этади. Бундай пайтда роҳатланиб меҳнат қиласан киши. Универсал рулни маҳкам ушлаган Пирмат ақанинг гайрат-шижоатидан ҳам билса бўлади бунин. У эртароқ мана шу картага уруғ ташлаб бўлаюқсал, қўшин бригадалардан орада қолмасак, деб ўйлайди.

Ахир Пирмат ақанинг қуйиб-пишганича бор-да. Бир кун олдин оқсанг, ўн кун олдин йиғасан, дейишди уста деҳқонларимиз. Универсал равои юр-япти. Селлакачи Маҳкам ақанин хўшёрлиги, сифатга катта

эътибор бераётганлиги унинг дам олганига, дам ортга синчиклаб назар ташлаётганлигидан сезилиб турибди.

Шу пайт карта четига яқинлашган Пирмат ақанинг кўзи партомга тушиб қолди. Универсални бир нафас тўхтатиб партомнинг ҳаракатини кузатиб. Партом Тўхтабой ақа чигит тушган тўпқонни титкилаб кўрар, чуқурлигини, кенглигини ўлчар, экин билан бир вақтда солинаётган ўғитнинг мўл-жалга тушган-тушмаганини аниқлар эди.

Ниҳоят қаноат ҳосил қилди шекилли, партом қаддини

ростлаб универсал томон йўл олди. Пирмат ақа билан ҳол-аҳвол сўрашгач мийғида кулиб деди:

— Чакки эмас, квадратлар аниқ чиқаяпти, чигит мўлжалга тушляпти. Фақат шуниси борки, сизлар қўшин бригадалардан экинда бир кун орада қолдингизлар.

— Ҳечқиси йўқ, — Пирмат ақа жомакорининг ени билан манглай терини артар экан, жавоб берди, — бугун тамомайимиз, кейин парваршига эъро бермас, гўзамизни қўшинларимизнига етказиб оламиз.

Пирмат Давлатов бошлиқ

комплекс механизацияланган бригада аъзолари ҳар йили ҳам пахтадан юқори ҳосил олиб эл-юртга очик чеҳра билан боқиб келишган. Бу йил ҳам ана шундай бўлади. Ҳосилдорлик ошса ошадик, қамаймайди. Бунинг партом Тўхтабой ақа жуда яхши билади. Шунинг учун ҳам у Пирмат ақанинг кўнглини кўтариб деди:

— Пахтанинг тилини ўзингиз яхши биласиз, ўргаттулиги йўқ. Ерининг намига бир текис ундириб оланглар, марра сизларники.

Тўхтабой ақа шу сўзларни айтиб-ю, Пирмат ақа ва селлака

чи Маҳкам ақага куч-қувват тилаб қўшин бригадага ўтиб кетди.

Кечқурун Пирмат Давлатов колхоз идорасига келганда қўнончи хабарини эшитди. Ҳа, билан бирга бугун экиннинг тамомадан бригадалар ҳам рапорт олиб келишди. Колхознинг 850 гектар пахта майдонининг ҳаммасига уруғ ташлаб бўлинди. Бунинг устига экин билан бир вақтда ўғит ҳам берилди.

Колхоз раиси ўртоқ Жўра Очиллов дастлабки саноадан ўтган деҳқонларни кутлар экан, экинни биринчи бўлиб тамомадан Саодат Турдалиева, Сулаймон Вегамов, Эгамкул Утанов, Яўдош Эгамбердиев, Расул Исҳоқов ўртоқлар бошлиқ бригада ва эвеноларда чигит ниш ура бошлагани ҳақида мамнун гапирди.

Шундай, колхозда чигит экин тамомадан. Ерлар яхши тайёрланганлиги, вақтида боро-на қилиниб, вақтида чизелланганлиги, экинга аъзолари, экин агрегатлари масъумта шай бўлганлиги натижада мана шундай ютуққа эришилди.

— Эндики вазиғамиз, — дейди колхоз раиси Жўра Очиллов, — дастлабки муваффақиятнинг мустаҳкамлаш учун астойдил курашишдан иборат. Агар зарра бўшаувчиликка йўл қўйсақ, ютказамиз, Гўза парваршига тайёргарлигини кўпайтирмоқдамиз. Универсалларга култиваторлар ўрнатил-ляпти. Ҳақлардан олинапти. Ҳақ бир ишни ўз маврутида қиламиз.

Чиндан ҳам Янгийўл районидаги «Қизил Октябрь» колхозини пахтакорларининг ҳаракатлари ҳақ йилгидан ўзгача. Улар КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларидан руҳлантирилган ҳолда гектари-дан 30 центнердан «оқ олтин» хирмон кўтармоқдалар. Уларнинг бир жон-бир тахт бўлиб ишлаётган меҳнатлари сўзлари билан ишлари бир эканлигидан дарак бераляпти.

Н. МИРШАРИПОВ, Р. ТУРСУНҲҲАЕВ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ БИЛАН ПОЛЬША ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ УРТАСИДА ДУСТИК, ҲАМКОРЛИК ВА ЎЗАРО ЁРДАМ ТЎҒРИСИДА ТУЗИЛГАН ШАРТНОМАНИ РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида дустик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1965 йил 8 апрелда Варшавада имзоланган, СССР Министрлар Совети маъқуллаган ва ратификация қилиш учун тақдим этилган, шунингдек СССР Олий Совети Иттифок Совети ва Миллатлар Советининг тақдир ишлар номиссиялари маъқуллаган Шартнома ратификация қилинсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Ранси А. МИКОЯН, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1965 йил 16 апрель.

РЕСПУБЛИКА КОМСОМОЛ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

17 апрелда Тошкентда республика комсомол ташкилотини активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда КПСС Марказий Комитетини март Пленумининг қарорларини бажариш ҳосасида Ўзбекистон ёшларининг вазифалари муҳофиза қилинди. Ўзбекистон комсомол Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Х. Абдуллаева доклад қилди.

Йиғилиш катнашчилари қишлоқ ҳўжалигини янада ривожлантириш учун, чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш учун бошланган умумхалқ курашига мўносиб йиғит ва кизларнинг ватанпарварлик ишлари тўғрисида гапириб бердилар. Нотиклар партия ўртага қўётган янги вазифалар мўносибати билан комсомол ташкилотларининг фаолиятини таҳлил қилиб, колхоз ва

совхоз ишлаб чиқаришини ривожлантиришда комсомолларнинг ролини оширишга, ёшлар орасида идеология тилини қўпайтиришга қаратилган таълифларни киритишга, ёшларнинг пахтачилигини ва қишлоқ ҳўжалигининг бошқа тармоқларини комплекс механизациялаштиришга қўллагичи бўлиб иштирокчи, қўллагичи дала ишларини ўтказишда ёшлар олдига турган вазифаларга катта эътибор

берилди. Ёшларимиз завод ва фабрикаларда, дала ва фермаларда филокорона меҳнат қилишлари билан Ўзбекистон комсомол ташкилотининг 40 йилгисига энг яхши сўзга тайёрлаётганликлари уқти-миз ўтди.

Комсомол активининг йиғилишини муҳофиза этилган масала юзасидан қарор қабул қилди. (ЎЗАТА).

ШУШЕНСКОЕ КИШЛОҒИДА

1897 йил баҳорда волост Миросининг таъсис билан мен Шушенское кишлоғига оид бўлиб сургун қилинган бир кишига «икарага уй бердим, — деб хикоя қилади А. Зирянов. — Бу сургун қилинган киши кейин билсам, Владимир Ильич Лениннинг ўзи экан. Бу уйда Владимир Ильич турди уй истикнонат қилиб турди. Хонада ёроч кроватъ, стол, туртта расмана стул кў-

йиб бердик. Кейинчалик мен унинг китоблари учун полкалар асар бердим. У айрим бир хонани ижарага олган бўлса ҳам лекин биз билан бирга турди. Кўпинча у биз билан бирга деҳқончасига бир товоқдан овқат ердик. Галлаш кўлиб, бизни ҳам қудларарди. Жуда содда, дилкаш, хушчақчақ, хушвақт одам эди у.

Биз у билан тез-тез овга бориб турардик. Владимир

Ильич ов қилишни жуда яхши кўрарди.

В. И. Ленин деҳқонлар ҳаёти билан ҳам қизиқарди, унга келиб мурожаат қилмасин, албатта ёрдам берарди.

Хукумат сиёсий сургун қилинганларни тинч қўймас эди. Газинадан нафақани ўз вақтида бермаслик, назоратчилар билан юз бошиларнинг жонга тегишлари, бирон революцион адабиёт топилиб қолса, шунинг баҳона қилиб, сургун муҳлатини чўзишлар, ёки бирон ўртқини шимолга томон ундан ҳам нарироққа — Сибирнинг ичкари томонларига сургун қилиб юбориш учун тўсатдан тинтув қилишлар бўлиб турарди. Хукумат шу қабил чораларни ишга соларди. Бир кун кечаси Шушенское кишлоғидаги В. И. Ленин турган уйда ҳам шундай тўсатдан тинтув бўлиб қолади. Жаидармаларнинг кўзалари китобларга тушиб қолади. энг юқори полкадаги китобларни олиб текшира бошлашади. Ҳолбуки, яширин адабиёт энг пастдаги полкалардан бирида бўлган эди.

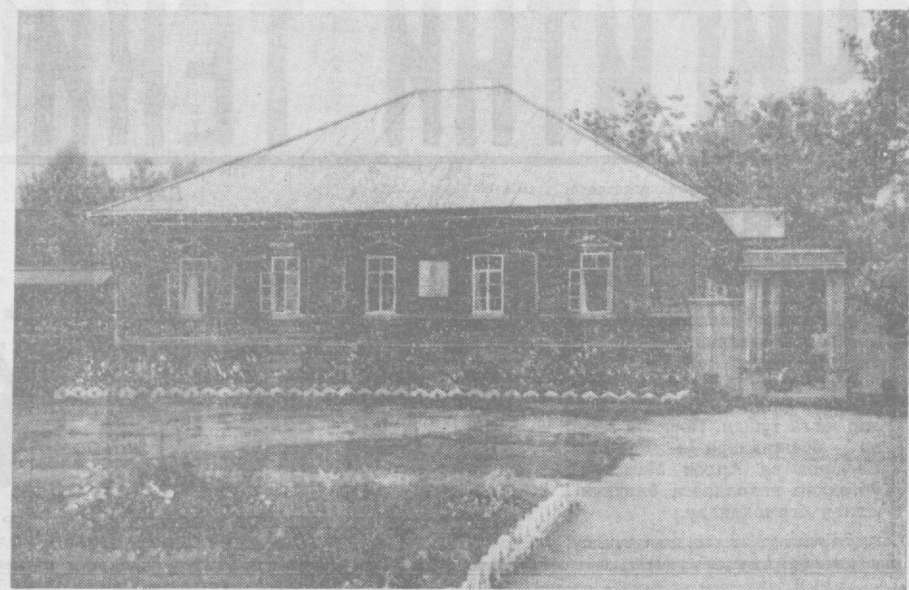
Владимир Ильич турмада ҳам, Сибирда бўлганида ҳам вақтдан ҳаммадан кўра яхши фойдаланган эди. Қишлоққа ҳафтада икки марта почта қилиб тувган. Ленин га-чталарин олгандан кейин ҳам-

масига бирдан ёпирилмасдан, уларнинг ҳаммасини бир кундаёқ «бошидан охиригача» ўқиб чиқмасдан, газетанинг бир сонини, масалан биринчи числада чиққан сонини ўқиб бўлгандан кейин, қолган сонларини — иккинчи ва учинчи числада чиққанларини ундай кейинги кунларга қолдирар эди. Ана шундай қилиб, у ҳар кун бир газета ўқиб турар эди. Унинг шу тарзда газета ўқилиши, жуда кўп материални ўқиб чиқнишига имкон берарди. Бу эса унга журналларга мақолалар ёзиб туриш ва «Россияда капитализмининг тараққиёси» сингари катта китоблар, «Иқтисодий романтизм тарифига доир» га ўхшаш йирик-йирик мақола-лар ва «Новое Слово», «Научное обозрение», «Начало», «Жизнь» журналларига ва бошқа шу қабил журналларга мақола-лар ёзиб туриш ва ўртоқла-рини ҳамда таниш билишлари билан жуда кўп хат ёзишиб туриш учун зарур материалларни топиш имконини берарди.

Владимир Ильич Лениннинг Шушенское кишлоғидаги сургун муҳлати 1900 йилга ту-таган.

Суратда В. И. Лениннинг Шушенское кишлоғидаги уй музейи кўриниши.

Г. Черненко ва Қ. Ахмеров фотоси.

ТАРИХИЙ ҒАЛАБА

9 май ғалаба кунин. Совет халқи худди шу кунин фашист босқинчилари устидан буюк ғалаба қозонди. Шундан бери мана 20 йил ўтди.

Мисли қўрилмаган минфсадаги бу уруш тўрт йил давом этди. Тўрт йил давомда бутун дунё меҳнаткашларининг кўзи совет-герман фронтига қаратилган бўлиб, бу фронтда фақат СССР халқларининг тақдирини эмас, балки шу билан бирга дунёдаги жуда кўп мамлакатларнинг, биринчи навбатида Европада мамлакатлари халқларининг тақдирини ҳал қилган эди.

Уруш совет халқи ва социалистик давлатининг ўзин катта синов манбаи бўлди. Халқимиз ва кўп миллилатли давлатимиз ана шу синовдан шон-шараф қозониб, ғалабаларга бўрианиб ўтди. Иккинчи жаҳон урушининг якуни совет-герман фронтда ҳал қилинди.

Тарих билган урушларнинг энг оғир ҳисобланган Улуғ Ватан урушини йилларида совет кишлоқларининг ота-онаси социалистик ватанпарварлиги, руҳий куч-қудратининг чинакам улуғворлиги тўла намоён бўлди. Гитлерчи босқинчиларга қарши уруш Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги учун олиб бориладиган кураш бўлди. Совет кишлоқларининг фронтда ва фронт орқасидан кураши чинакамга умумхалқ курашига, уларнинг социалистик Ватан олдидаги муқаддас бурчларига айланди. Совет кишлоқлари партиа қақирғига жавобан бир ёқадан бос қиярили, жоманон Ватан ҳимоясига отландилар.

Урушнинг оғир йилларида ўзбек халқи кўпмиллатли совет давлатининг бошқа ҳамма халқлари билан биргаликда Ватан шон-шарафига учун курашга отланди. Ўзбек халқининг минглаб фарзандлари Совет Ватанини ҳимоя қилиб, бу буюк жоманон ўзбекистонни ва унинг аржонин ҳам ҳимоя қилдилар. Ленинград оstonларидан ҳалок бўлган ёш бобоим жангчиса Қайом Раҳмонов бундай деб ёзди: «Ватан — бу менинг ўз оиламдек муқаддас ва муносабатдор. Мен бир ерга Ленинградни ҳимоя қилиш учун келганим. Мостиса, Ленинградни, Совет Россиясиз озод ўзбекистон ҳам йўқ».

Ўзбек халқининг жуда кўп азамат фарзандларини шиддатли жангларда, Москва ва Ленинград оstonларидан, Волга бўйи ва Кавказда нахрмонларига курашиб қурбон бўлишлар. Ана шундайлардан бири ёш ўзбек йигити Тўйчи Эрийгитовдир. У худди Александр Матросов сингари, жанг қилиб турган пайтда душман пулемётининг оғзини тавдаси билан беритиб, чинакам жасорат намунасини кўрсатди. Гвардия сержанти Саломат Хусанов эса Курск дуганди шиддатли жанглардан бирида як-на ўзи 80 фашистнинг ҳужумини қайтариб, тенгсиз курашда 60 дан ортиқ фашистни ер билан яқсон қилди. Ўқ ва гранаталар тавом бўлган сўнгги раната билан қийна-лашиб келган бир қанча фашист газалдарини ҳалок қилди. Ўзи ҳам мардларча ҳалок бўлди. Топ-кентлик жангчи старший лейтенант Нуъмон Токибеев батареяси ҳужумининг 11 танки ва 60 авто-матхисига қарши курашда икки танкини қайрон қилди. Токибеевнинг ўзи эса яқнама-янқа олишиб, ўндан ортиқ душманин яқриб, ўз жангвор постда ҳалок бўлди.

Совет халқининг шонли қизлари Зоя Космодемьянская, Лиза Чайкина, Люба Шевцова, Ульяна Громова ва бошқалардан намуна олиб, ўзбекистонлик Елена Стемпольская, Зебохон Ганиева, Раҳима Алимова, Роза Иброҳимова-лар ҳам Улуғ Ватан урушини фронт-

ларида катта жасорат кўрсатди-лар.

Урушнинг оғир йилларида куч-қудратимизнинг битмас-туғамас манбаи Ленинчи Коммунистич партия эканлигини бутун совет халқи ҳар қачондан ҳам кўра чуқурроқ хис қилди. Партиямиз бутун халқни муқаддас урушга отландирди. Ўша йиллари 5 миллиондан ортиқ киши партия аъзоси деган юксак номга сазовор бўлди. 3 миллионга яқин киши эса партия аъзоси бўлди. Янгидан қабул қилинган коммунистлар кес-са коммунистлар билан ёнма-ён тушиб фронтда ҳам, фронт орқаси-да ҳам курашнинг олдинги сафла-рида боришлар. Партия Марказий Комитети составининг қарийб ундан-бир қисми фронтда эди.

Энг йирин ҳарбий машинасини яқсон қилди. Улар ўз озодлиги ва мустақилликлари ҳимоя қилиб қолдилар. Европадаги бошқа мамлакат халқларини фашизм қуллиги хавфидан ҳалос этдилар.

Фашистлар Германиясининг тор-мор этилини бутун инсоният тақдирини учун жуда катта аҳамиятга эга бўлди. У жаҳон майдонда кучлар нисбатининг социализм фойдасига тубдан ўзгаришига, мустамлака ва қарам мамлакатларда миллий-озодлик ҳаракати-нинг мисли қўрилмаган даражада ўсишига олиб келди. Капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашларни тинчлик ва ижтимоий прогресс учун курашини кучайтирди.

Халқлар империализмининг ўша вақтдаги энг реакцион ва қудратли кучларининг тор-мор келтирилиши Совет Иттифоқи ва унинг шавкатли Куролли Кучларининг буюк ва қонуний ғалабаси бўлди. Бу ғалабада социалистик система-нинг умрини яшаб бораётган капиталистик тузумдан тубдан фарқ қилини, унинг буюк афзалликлари ана бир марта назоқланди. Социалистик давлат бутун дунёда энг мустахкам давлат эканлигини намоён қилди. Кучли ва айёр душман билан яқнама-янқа кураш-да ишчилар сиёфи ва деҳқонларнинг бузимас иттифоқи пўлатдек тобланди, совет жаҳонининг маънавий-сиёсий бирлиги, Ватанимиз халқларининг қардошларча дўст-лиги янада мустахкамланди.

Иккинчи жаҳон урушининг натижалари унинг — таъкилотчилари ва бошловчилари учун жуда катта сабоқ бўлиши лозим эди. Бироқ бундай бўлиб чиқмади. АҚШнинг ҳукмрон доиралари антикоммунист баброғи остида Гайрий Германияда милитаризмни яна тўқлаб, гитлерчи реваншизмнинг қўлаб-қувватламоқдалар ҳамда гайрий Германия қуролли кучларини ташкил қилишда, унинг энг азамонавий қуроллар билан қуролланган қўлаб-қувватламоқдалар. ГФР раҳбарлари ана шу ёрдамга таяниб Европада ҳозир маъжуд бўлган чегараларни қайта қўриб-қилини яна таллаб қилаётдилар ва Гайрий Германияни Европада уруш хавфининг асосий ўчоғига айлантиришлар. АҚШ империалистлари ва уларнинг шериклари Жапоний Вьетнам ва Конгода агрессия уруш олиб бормоқдалар.

Бироқ ҳозирги вақтда жаҳондаги кучлар нисбати таъминада бошқа бўлиб қолди. Ер юзиди тинчлик учун курашувчилар сонига тўбора ортиб бораётди. СССРнинг қудратли мисли қўрилмаган даражада эди. Тинчлик, демократия ва социализм кучлари тўбора ривожланиб бормоқда. Империализм ўзининг аввалдаги чексиз ҳукмронлигини ва эзравонлигини йўқотиб қўлди.

Совет Иттифоқи таъки сисетасда Ленинча принципларга амал қилиб, тинчлик учун: тўртл иккинчи тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш учун миллий озодлик ва мустақиллиги учун, яъни ва тўла қурбонсизлиги учун курашининг энг олдинги сафидида бормоқда, социалистик мамлакатлар буюк ҳамдўстлигининг янада мустахкам бўлиши учун курашмоқда.

Р. ЮСУПОВ.

Ҳалол меҳнат пуфайли

Ленин номли юлҳоз аъзоси Б. Тоқитдинов ўтган йили ўз оила аъзолари билан бир ярим мингдан зиёд меҳнат кунин ишлади. У ана шу ҳалол меҳнати

келтирган даромадга «Волга» автомашинаси сотиб олди. Бундай оила аъзолари бениҳоя хурсанд.

И. ЭРНАЗАРОВ

Юқори Чирчиқ райони.

РЕПОРТАЖ

Қурилиш майдонидида ҳозир долзарб диллар. Ҳамма ҳаракатда. Бўш турган кишини кўрмайсиз. Бинокорлар бир жон-бир тан бўлиб 1520 квадратметр майдонни эгаллаган. 7-градияри қурилишини олиб бормоқдалар. Бу катта иншоот В. И. Ленин туғилган кунига фойдаланишга топширилгани керак. Қурувчилар шунга сўз беришган.

Бинокорларнинг сўзи билан иш бир. Улар бир ишча бор синовдан ўтганлар. Ҳозир ҳам 2-участка кучлари шу ерга тўланган. Мирзақул Азизов бошлик коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари резервуар ости ва деворларини пойдозлаш билан банд. Улар бинда Шарофиддин Шаҳобидинов бошлик бригада аъзолари. Икки коллектив ўзаро мусобақалашиб, ажойиб натижаларни қўлга киритишляпти.

Мирзақул Азизов станция қурилиши бошланган дастлабки кунлардан бери шу ерда. У бинокорлар сафидида ўсида на улғайди. Партия ва ҳукуматимиз бу таърибли бинокор меҳнатини муносиб тақдирлади. Унинг кўксига ҳозир Меҳнат Қизил Байроқ ордени порлаб турбди. У бошлик коллектив қисқа вақт ичиди 1800 квадрат-метр ҳажмида изоляция иш-ларини бажариш учун гайрат билан курашмоқда.

Темир зинаюлардан 8 метр баландликда — сув тақсимловчи майдонга кўтарила-миз. Бу участкада махусе иш-ларни бажарувчи монтажчилар меҳнат қилишляпти. Юзларига шичт тутиб олган Тасия Фе-деева металл устуларини бир-бирига уяляпти. У шига яқин-да келганга қарамай ҳозир пайвандчилик касбиянинг мири-дан сиритгач пухта билиб ол-ган. Ҳар осеида нормадан 100 ўрнига 130 чонин бир-би-

рига пайвандламоқда. Унинг урм йўдошни Николай ҳам шу ерда. Градияри қурилишда слесарь бўлиб ишляпти. Алек-сандр Морин ва Александр Бу-тенко ўртоқлар эса горизонтал блокларни бетон қоримчаси билан тўлдиршляпти. Монтажи-лар бригадасининг бошлигини Анатолий Ким иш болида. Ва-жарлаётган операцияларнинг сифати дуруст. Чамасини айт-син, борапти, бригадирнинг кайфи чоғ. Монтажида ўр-натган колонналар 48 қаватли градияри қисиларини ўз қиф-тида кўтариб турбди.

— Қад кўтараятган янги гра-дияри турбина конденсаторла-ридан қайнаб чиққан сувларни совутишга мўълажалланган. Ҳар бир градияри соатига 13,5 ми-нг кубометр сувини совутиб бериш қувватига эга. Бундай юқори унуддорлик билан станцияни қилини барча ойларида ҳам сув билан таъминлаб туриш мумкин. — дейди қурилиш мастери Бахтиёр Хусанбоев.

— Бу хил сув иншооти Ур-та Осиеда биринчи бор қад кў-тармоқди. — дейди «Ангрен ГРЭССтрой» трести бошқару-чини ўртоқ Т. Боллоқов. Унинг баъзилари 35 метр, диметри эса 47,4 метрини та-шиқ этади. Бу иншоот қурили-ши яна олдин тугалланаётди. Бор-йўғи ўш ой вақтинчи кетди, ҳолос. Дастлабки пайтда бири-нчи градияри қурилиши 36 ой давом этган эди. Шундан ҳам билиниб турибдики, бинокор-ларимиз таърибаси ҳам, гайрат ва шикоят ҳам янча олган. Изоляциялаш ишларининг ме-ханализацияланганлиги эвазига ҳозир тўрт соатлид бу иш бир соатда тўр бажариляпти.

7-градияри қурилиши анча арзонга тумалляпти. Иккинчи участка бошлигини прораб Илём Мирзатолов тақсифи билан резервуар остига ётқизилган-дан 200 кубометр майдонданган тош ўрнига маҳаллий қуяш-па-

ғал ишлятилди. Натижада 880 сўмлик маблағ иқтисод қилиб қолди. Шундай йўллар билан тежаб қолинган маблағлар кат-та химия саноати қорхоналари қурилишига ҳада этилди. Ёғоч олабуқчалар ўрнига қисқичли темир олабуқчалар ишлятил-ди, тайинли 20 кубометр тахта ва 100 килограмм миҳини иқти-сод қилиш имконияти берди.

— Қурилиш ишлари шу билан шикосига етмайди. — дейди Т. Боллоқов. — Ҳозир бир йўлда 8-градияри қурили-шини ҳам олиб бориляпти. Уни сентябрь ойида ишга тушириш

МЕХНАТ ЗАВҚИ

Чеварлар бу дастгоҳлари ёни-да, Эркалар палатоси конвейер-да 2-бригада коллективни тикия-пти уларни. Цехда меҳнат қўта-ринчилиги ҳукмрон. Тартиб билан тегишдан йнлаб дастгоҳларни қў-ли гул чеварлар бошқаришляпти.

Цех бошчилиги М. Федосеева хушхабар аёл эди. Сўхбатимиз дарровгина қовчиқ кетди. У коллективнинг ишжоллиги меҳнати ҳақида батафсил сўзлаб берди. — Ишда билимиз таъкир ёмон эмас. Коммунистик меҳнат кол-лектив юқинчи олиш учун кура-шляпти. Чеварларимизнинг меҳ-нати гайрати яхши. Сўрват ҳамма вақт бирдай — юқори. Шу тўғрисида ҳам юқсак қират-қичқиларга эришялмиз, — дейди аёл бошчилиги.

Цехда биринчи қаватда учун бедаликанс топириқ мўдбати-дан анча ишлари 120 процентга етказиб бажарилиди. Сифат қўр-саткиллари бўйида қилан 108 про-цент адо этилди. Тикилган ҳамма палатолар фақат биринчи сорта-га қабул қилинди. Бракис маҳсулот ишлаб чиқарилагани учун цех коллективни пўл мўқофоти билан тақдирланди. Апрель ойи алачи ҳам мунаффақлият бажаришля-пти.

Бир меърда сўралаб ишлаб тўрдан дастгоҳлар оралаб чевар-лар ишини кўзатдик. Қаршидаги

петля йтказиш станогини В. Ле-пешкина бошқарляпти. Ўз иши-нинг устаси у. 14 йилдан бери цех шўхратига шўхрат қўшибди, сифат учун жон қўйибди. Ба-жарган иш доим юқори баҳо билан қабул қилиб олиналяпти. У кунига 60—70 та эркалар пал-атосига петля йтказмоқда.

Цехда Лепешкина сингари иш-кор, таърибли чеварлар оз эмас. Уларо социалистик мусобақада пешқадамлик қилаётган моторист Хадасеева, мастер Хошинова, Белоусова, Тўлақоновалар шўлар жумласидандир. Улар коллектив-нинг фахри ҳисобланшляпти.

Цех коллективни саратонлиқлар-нинг ташаббусига қўшибди фа-қат аёло сифатли маҳсулот иш-лаб чиқариш учун майойли вах-тасида туриб меҳнат қилмоқда-лар. Цехда ишлаб чиқариш про-цесслари тўла механизацияшля-тиляпти. Яқинда цехда ОМ-3 маркали қирқиш машинаси при-вятили билан меҳнат унуддорли-ги деярли 50 процентга ошди. Жаварлар сўрвати тезлашди. Маҳсулотнинг сифати сезиларли даражада яхшиланди. Палато це-хачини ишчан коллективни шу ой плагини 25 апрелдаги бажариш ва май баёрамида катта ютуқлар билан қўлиб олишмоқда.

И. РҒЗИМУХАМЕДОВА, «Қизил тоғ» фабрикаси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИКАТИ»

«Ташкилотларнинг ҳаёти ва ишлари»

«ҚУЛДАН КЕТГУНЧА ЭГАСИГА ЕТГУНЧА»

Шундай сарлавҳа билан бош-лаган мақолада «Олдуз» ва бошқа тинувчилик фирмаларини ҳали ҳам харидорларнинг ўсиб бораётган талабини ҳисобга олмаётгани, эски модала тикилаётган кийим-кечалар магазини привакази-ларда, савдо ташкилотлари базаларида ҳамда складларда харид қилдими талхилиб ётганини таъкид қилинган эди.

Ўзбекистон ССР ҳалқ хўжалиги кенгашига қарашли Енгил саноат бошқармаси газета материални атофияча муҳоама қилиб, тикув фирмаларида йўл қўйлаётган ана

шу камчиликларнинг олдини олиш ва харидорлар талабига мос маҳ-сулот ишлаб чиқариш учун бир қанча амалий тадбирларни кўриб қанча ҳамда уларни амалга оши-риш юзасидан фирма раҳбарлари-га тегишли топириқлар берил-ган.

Пойтахтимиздаги барча тикув-чилик фирмалари, — дейилади Енгил саноат бошқармасининг бошлигини ўртоқ Н. Ларчин имзо-си билан келган жавобда. — Москва ҳамда Ленинград саноат қорхона-лари бошлаган ташаббусга қўши-либ, фақат аёло еифатли маҳсу-лот ишлаб чиқариш учун ўзаро со-циалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Бундан бўён тикув фабрикалари харидорларнинг та-лабига ва савдо ташкилотларнинг заҳаларини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқаришга киришдилар.

БИНОКОРЛАР ЙЎЛИДАГИ ҒОВЛАР

Тошкент уйсозлик комбинатида монтаж бошқармасининг ташкил этилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Бошқарма коллективни қисқа вақт ичиди ажойиб ишларини амал-га оширди. Чилонзорда қад қў-тарган турнақор турар-ройи би-нолари, Високоволтаъная массиви-даги кўркам иморатлар ва бошқа кўпгина қурилишлар шу бошқарма монтажчилари қўлидан чиққан. Бошқарма бинокорлари асосан йи-риқ панелли уй-жойлар қуришди. Қурилишнинг бу янги методи энди ўзини оқлади. Бир бригада 38 иш-кунда 48 квартираси бўлган тўрт қаватли яқин бинони қуриб чи-қариш мумкин. Бундай бригада-лар бошқармада оз эмас. Ҳамма

гайрат қияляпти. Қурилиш сўр-атига сўрват қўиши учун кураш-ляпти.

Афсуски, тез ва соз қуриш фа-қатгина монтажчиларимизга бо-ғлиқ эмас. Аввал бино пой-девори ўрни қазилишти, бетон ё-тирилишти, қран ости йўллар тай-ёрланишти керак. Бундай ишлар пойтхтидаги 153-қурилиш трести коллективни зиммасига юклятиляпти. Буш пудратчи ҳисобланган трест ўз вазифасига сидикчилик билан қарамалляпти. Қурилиш участкала-рида меҳнат ёмон ташкил этилган. Техникаси бузуқ, электр қуввати вангида етказиб бериляпти. Улар деб монтажчиларимизнинг қўл вақти беқорга уяляпти.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Ўзоққа бормай фақатгина сўн-ги уч ой ичиди нимадлар бўлганли-ги устиди тўхтаюлаёй. Январ ойида Чилонзорнинг 12-«Г» сек-торидида 62 ва 63-ўйлар қурилиши-га киришилди. Киришилди-ю, иш-лар яна бир неча кун тўхтаб қолди. Трест қурувчилари пировардлик шу биноларнинг остини қисмини қуладан 12 кун неч чиқаришди. Бундай сует сўрват касри монтаж-чилар шунга ҳам таъсир қилди. Михаил Кунгурцов бошлик комму-нистик меҳнат бригадаси аъзолари

қанчалик ҳаранат қилишмасини монтаж ишлари чўзалаверди. 11-«Г» секторидида ҳам шундай ҳол бўй берди. 1-уй пойдеворида бетон ётқизиш ишлари 13 кунга кечик-тиб кетди. Оқибатда М. Черинцов бошлик бригада монтажчилари ҳам шига графика белгиланганидан 14 кун кеч киришилди.

Бундай ҳоллар Чилонзорда де-ярлик ҳар кун рўй берапти. 153-қурилиш трести раҳбарлари содир бўлаётган камчиликларини олди-ни олиш, монтажчиларга қудай шароит яратиб бериш устида бош қотирмаляптилар. Трест раҳбарлари меҳнати тўғри уюштиришда 4-қурилиш трестидан ўрнак оласа-лар қиярди. Бу трест бинокорлари

Високоволтаъная массивида қад қў-тараятган йирик панелли уй-жой-лар учун пойдевор тайёрлаб бери-шляптилар. Улар ишн яхши. График бўйича меҳнат қилишляпти. Нати-жада монтажчиларимиз ишн ҳам баракади бўлмоқда.

Камчиликлар тезроқ бартараф этилиши. Ҳамшаҳарлар билан шна-ма ва кўркам уй-жойлар қутиш-ляпти. 153-қурилиш трести ўз иши-ни қайтадан ташкил қилса, ишчи-лар график асосида меҳнат қили-нса, бошқармимиз коллективнинг юзи ҳам аяроқ олдиди ёруғ бў-лар эди.

Е. КОРМАНОВ.

Тошкент уйсозлик комбинати монтаж бошқармаси бошлиги.

УМИД ҒУНЧАЛАРИ

ФАРЗАНД САДОСИ

ТАНҚИД ВА ТАҚРИЗ

Шоир Эркин Воҳид ақинда нашр этган китобида бизга «Яна бир шеър ўқиб» бериши ваъда қилган эди. Шоир ваъдасига вафо қилди. Мухлислар «Шарқ юлдузи» журнаlining шу йилги февраль китобида Эркиннинг янги асари — «Нидо» лирик достонини ўқигача муасар бўлдилар.

— «Нидо» — янги ўтмиш —

Бутун совет халқи мўтабар Ватанимиз мустанғилигини сақлаб қолиш учун эл-юрт орномуси деб ҳаёт-мамат жангларига отланган машаққатли ва сурунли йиллар ҳақидаги самимий поэтик қисса.

Поэманинг қаҳрамони — за

мондошимиз. Унинг отаси «Бутун Ер, ундаги бор авлод учун, дунёда энг қўлғул эътиқод учун» ҳалок бўлган катта қалб эгаси — жангчи-коммунист. Лирик қаҳрамон «овозини тинглаб тўймаган», «бир марта йўлотиб топмаган» падарини юлиб олган машуқи йилларини, ўша давр воқеаларини ҳаёли кўзгусидан бирма-бир ўтказди: у халқ фронтга кетди. Дастлаб бола «олам узра эур буюн» неэвётганлигидан беҳабар падарини қўсаб ҳархашалар қилади: меҳрибон онасининг аллаларини тинглаб овунади, Лекин узоклардаги жангларнинг акс-садоси бола аяшган қишлоқ кўчаларида ҳам тобора аниқроқ эшитили бошлайди. Бола энди урушнинг даҳшатли жароҳатларини ўз кўзи билан кўриб, мурғак тасавури билан идрок этишга ури нади, ташвишга тушиб азия дажонига мактублар йўллади. Мактуб воситасида шоир халқимиз бошдан кечирган қўлфатларини, аламли кунларини жонли, ҳаётли картиналарда ҳақиқий ғаввалантиришга интилади.

Хол ака қайтганда ўйга тўсатдан, ўғли, дадажон, деб чопиб келибди. Ота кучай деса қўли йўқ экан, Тик турсан жойида йиғлаберибди...

Уруш шайхат нимагини билмади. У биронини майини мажруҳ, биронини жонидан жудо қилади, болани эса, отасидан жудо қилди, разведка пайтида у ҳалок бўлади. Шоир лирик қаҳрамон қалбнинг ўрта иншаларини санъаткорона беролган.

Шу тоғ сабо йиғлади. Чидолмасдан фироқди. Шу тоғ дарё йиғлади. Бошин уриб қирғоққа. Оқ момиқ булутларнинг Бағри чок-чок сўйлади. Шу тоғ офтоб нурлари Кўз ёш бўлиб тўкилди...

Келтирилган поэтик бўланнинг бутун вужудига ҳақ қаҳрамонлик достонларнинг руҳи шунчалик сиғиб кетганини, агар мажруҳ парчани алоҳида ўқиб берсангиз, халқ достонларининг биридан ўқияпти деб ўйлашларини турган тал. Ҳақ шеъринингдан унумли, фойдаланиш поэмаининг эмоционаллитини оширган. Лирик қаҳрамон қалби изтиробларининг нақадар самимийлигини, тиралигини намойиш қилишга имконият яратган.

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

Лирик қаҳрамон коммунист оталарининг ҳаётини мардлик мақтаб деб билган, қирқ биринчи йилларнинг даҳшатини унутмаган миллионлаб совет йигит-қизларидан бири. Унинг манфаатлари, ўйлари ўша миллионларнинг манфаати, ўйига ҳамроҳ ханг. Шу боисдан ҳам у ўзи ва тенгдошларининг Ватан, инсоният ва замон олдидаги бурчини чуқур тушунади. Тўкилган

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ
УНИВЕРСИТЕТИ ЕШ
ҚАЛАМҚАШЛАРИ
ИЖОДИДАН

оталар қонининг беҳуда кетмаслиги, муҳлиш кунларини яна такрорлашмаслиги учун тенгдошларига, жанговар қаҳриқ билан муносабат қилади: Тенгдошим,

асрдеш биродар,

Уйғоқ бўл,

хушёр бон оламга.

Бу ери кучмасин азанга.

Қабрида тинч ётсин фидолар.

Эшит, чорлайити она-Ер.

Кўнсада оловли оҳ — фаред.

Асрдеш биродар,

қўли бер.

Кел, Ерга қилайин қасмёд.

Бўлурмиз, гал келса, ҳар

биримизга.

Тинчлик жангқининг фидоси.

Бу сента,

бу менга,

бу бизга.

Ингирманчи аср нидоси.

«Нидо»ни ўқиганимда достон

жуда осонгина, қийналмасдан

ёзилганга ўхшайди. Юнда енгил

равон, содда. Шавқ билан

ўқилади. Гуё шоир қаламини

доғо бетиға тўғрилаған-у, шеър

ўз-ўзидан қўйилиб келаверган.

Холбуки, бундай соддаликка

эришиш учун талантнинг ўзига

кифоя қиладими? Йўқ! Тинимсиз

меҳнат ҳам керак. Эркин асар

устида жуда кўп бош

қотирганлиги, кўп тёр тўкиш

лиги учун ҳам ўқувчи қалбидан

жой олишга ҳуқуқли асар яра

та олди.

Поэмани ўқир эканмиз, шо

ирга баъзи итак ва эътироزلар

имизни айтиш истаги турди.

Булар асосан иккита.

Эркин Воҳид ҳаммача ориги

налликка интилувчи, илашув

чан шоир. Унинг ҳар бир асари

да «номъаълумликка соёқ» қар

лиш мумкин. Чунини шоир ҳар

бир асарида янгилик бериши

интилади. Шубҳасиз «Нидо»да

ҳам шоир шу принципти содиқ

қилган. Лекин поэмада тасвир

ланган жанг эпизод биз аввал

ўқиган, зиранда кўрган развед

ка эпизодларидан кам фарқ қи

лади. Ҳуқуқни поэмада жанг қар

тинасининг автор қаламига хос

янгилик талқинини кўрмайди.

Шу эпизод эса қолдиган қар

тина ва деталлар билан баёнли

са маълум бўлар эди.

Поэманинг она алдан қисми

бошқа қисмларига нисбатан

бўртқил қилган. Алда меҳридан

орини қўйилган. Бошқа қисмлар

учун характерли бўлган сўзлар

га хасилик, қиз-туғиларга,

фироқ саҳилни билан муноса

бат бўлиш ҳусусиятини бу

қисмда кўрмаймиз. Мисрлар

ортган фироқ юки жуда энгил

лашганга ўхшайди. Бу эса по

эманинг эмоционаллитига сал

бий таъсир қилади.

Лекин булар асарнинг қимма

тини асло пасайтирмайди. Ҳар

қандай санъат асари ҳам халқ

ка етказган нафига қараб ба

ҳоладан. «Нидо» ана шундай

юксак талаблар даражасидаги

асар. Достон буюк халқ; ком

мунист оталар ишига садоқат

ли фарзанд қалбнинг поэтик

садосиди — жангқини.

Маҳмуд САЎДИНОВ,

журналистика бўлими, V

курс.

СУРАТДА: тўғарак аъзоларидан бир гуруҳи наватдаги машғулот пайтида. Студентлар Филология фанлари кандидати У. Норматов иштирокида янги асарлардан бирини муҳокама қилишайпти. А. Тўлаганов фотоси.

ЎЗИНГ ҲАМ БОРСАН

Мунчалар мағрурсан, мисрди

Керакми ишқимга шунча

Гох табассуминг кеса нозини,

Гох шубҳалар билан «отасан

Майлига лочиним, синийол

Синова тўларимиз муҳаббат юми.

Фақат юракнинг чекмасин озор

Ахир қалб тўрида бор-ку ўз

Х. ШАРОФХУЖАЕВА,

филология бўлими I курс.

«ЕЗУВЧИ ҲАММА НАРСАНИ — БУТУН ҲАЁТ

ОҚИМИ ВА БУ ОҚИМНИНГ ЭНГ МАЙДА ШОҲОБ-

ЧАЛАРИНИ, ВОҚЕЛИКНИНГ БУТУН ЗИДДИЯТЛА-

РИНИ, ҚАЙҒУЛИ ВА КУЧЛИ ТОМОНЛАРИНИ,

УНИНГ ҚАҲРАМОНЛИК ВА РАЗИЛЛИГИ, СОҲТА-

ЛИК ВА ҲАҚИҚАТИНИ БИЛИШИ ЛОЗИМ... АСАЛ-

АРИ ҲАММА, ГУЛЛАРАН ОЗ-ОЗ, АММО ЭНГ

ЗАРУРИНИ ОЛИБ, АСАЛ ЙИҒАДИ. ЕЗУВЧИ ҲАМ

БАДИИЙ ҲАҚИҚАТНИ ХУДДИ ШУНДАИ

ЯРАТАДИ».

М. ГОРЬКИЙ.

ҲАЖВЛАР ВА ХАНДАЛАР

КУНДА ШУНДАСИЗ-КУ

Ҳар доим осмон бўлсин,

Ҳар доим онам бўлсин...

Нафиса овозини баралла қў-

йиб боғида ўрганиб келган қў-

шгини такрорларди.

Нега энди ҳар доим онанг

бўлар экан, ҳар доим адианг ҳам

бўлсин-да, қизим! — У билан

ҳазиллашмоқчи бўлди адаси.

Нафиса нима дейишини би-

лолмай аниқгина ўйланиб тур-

ди-да кейин:

— Сиз оймиларга ўхшаб да-

лага чиқармидингиз, адажон!

Барбир ҳам кунда шундасиз-

ку. — деди қопқора кўзларини

пирпиритди.

МЕҲМОНЛАРГА ЎХШАБ

Ҳасан стаканларга чой қуяр

экан, ёнда ўтирган Хусанни

туртиб деди:

— Ёе, биз ҳам кечаги меҳ-

мон амакчиларга ўхшаб уриш-

тириб ичамиз!

— Йўқ, — деди Хусан ўз

